

Historisk milliardkontrakt gir håp om gruvestart i Finnmark

Gruveselskapet Nussir har inngått norgeshistoriens største kobberkontrakt. Det betyr håp om 150–200 arbeidsplasser i Finnmark – og frykt for giftige tungmetaller i Repparfjorden. Natur og Ungdom varsler aksjoner.

GRUVEOMRÅDET: Nussir-direktør Øystein Rushfeldt har fått tillatelse til å sende gruveavfall med giftige tungmetaller ut i Repparfjorden, som er en nasjonal laksefjord. Miljødirektoratet og havforskerne er uenige om hvor risikabelt det er.
FOTO: KSENIA NOVIKOVA / NRK

Knut-Sverre Horn Journalist

Erik Andreassen Journalist

Allan Klo Journalist

Lea Nilsen Marakat Journalist

Publisert 11. aug. kl. 13:30 Oppdatert 12. aug. kl. 08:42

Kontrakten med det tyske konsernet Aurubis strekker seg over ti år og er verdt rundt 10 milliarder kroner.

Gruveselskapet har i 15 år jobbet for å etablere en kobbergruve i Kvalsund. Nå er prosjektet et langt steg nærmere realisering.

Salgskontrakten betyr nemlig at Nussir nå er sikret en kjøper til alt kobberet de henter ut av gruva.

Men før kobberet kan selges, må det utvinnes, og her er ikke gruveselskapet i mål med finansieringen ennå.

Salgskontrakten vil imidlertid gjøre det enklere å få alle pengene på plass, ifølge administrerende direktør Øystein Rushfeldt.

– Vi fikk konsesjon i fjor. Dette er den neste store brikken som skal lede fram til utbygging av Nussir ASA, sier Rushfeldt til NRK.

Selskapet trenger rundt én milliard kroner. Målsettingen er å komme i gang før jul.

– Sjansen for at vi kommer i drift om ikke altfor lenge har økt betydelig.

*Visepresident i Aurubis, Nicholas Albrecht (t.v.) «korona-hilser» på Nussir-direktør Øystein Rushfeldt under tirsdagens pressekonferanse i Hammerfest kommune.
FOTO: ALLAN KLO / NRK*

– Kort reisevei

Aurubis har hovedkontor i Hamburg, og er en av verdens største kobberprodusenter.

Ifølge Nussir vant det tyske konsernet anbudet på grunn av gode kommersielle vilkår og vektleggingen av miljømessige forhold.

– De nordeuropeiske smelteverkene er de mest avanserte i verden og de mest miljøvennlige. Det har vært en knivskarp konkurranse mellom flere smelteverk, og tyske Aurubis kom ut på topp, forklarer Rushfeldt.

Visepresidenten i Aurubis, Nicholas Albrecht, var til stede på tirsdagens pressekonferanse. Han understreker betydningen av en kort reisevei.

– Fra Repparfjord til våre smelteverk i Hamburg tar det to–tre dager. Til sammenlikning kan jeg nevne distansen fra gruver i eksempelvis Chile. Her må vi gjennom Panama-kanalen, med den trengselen og ventetiden det representerer, sier Albrecht.

Kobberet har vært utvunnet i Kvalsund tidligere. Nå er det lønnsomt å starte igjen, ifølge selskapet Nussir.

FOTO: KSENIA NOVIKOVA / NRK

Håper på 300 arbeidsplasser

For varaordfører i Hammerfest, Arbeiderpartiets Terje Wikstrøm, er det en gledens dag.

– Vi har ganske lenge vært tydelige på at dette er et ønsket prosjekt, sier han.

Wikstrøm mener det ikke er urealistisk å forvente opp mot 300 nye arbeidsplasser knyttet til gruveprosjektet i Repparfjord.

Nussir selv har sagt at gruvedriften isolert sett vil gi 150–200 arbeidsplasser.

Det er ventet at startskuddet vil resultere i noen av de største enkeltkontraktene som noensinne er inngått i den nordnorske landsdelen. Selskapet har tidligere sagt at de vil legge stor vekt på lokal og regional tilhørighet for leverandører av tjenester.

– Eierne bestemmer, til syvende og sist, men vi skal jobbe politisk med å holde fram klare forventninger, sier Wikstrøm.

Gruvevirksomhet i Kvalsund

- Kobberforekomsten ved Nussir og Ulveryggen i Kvalsund kommune ble først oppdaget på 1970-tallet
- Folldal Verk drev utvinning av kobber fra Ulveryggen fra 1972 til 1978
- Nussir ASA kontrollerer rettighetene til påvist kobber både på Nussir og Ulveryggen. De har søkt om tillatelse til gruvevirksomhet etter forurensningsloven
- Nussir får nå tillatelse til produksjon av 50 000 tonn kobberkonsentrat per år fra underjordsdrift og oppredning
- Dette medfører et behov for å fjerne omtrent 400 000 tonn ikke-metallholdig gråberg per år
- Malmen som brytes, vil bli bearbeidet i et oppredningsverk ved Repparfjorden
- Nussir kan deponere avgangen i et område i Repparfjorden. Det er tidligere deponert gruveavgang i den grunnere delen av fjorden
- Eksisterende sjøkart viser et terskeldyp på 80-85 meter i den ytre delen av fjorden og et dypere basseng innenfor på 120 meter

- Deponeringsarealet er anslått til å bli på ca. 8 kvadratkilometer - deponi nærsone ca. 5 km² og randsone ca. 2,5 km²
- Arealet er regulert til sjødeponi i Kvalsund kommunes reguleringsplan

Frykter gift i fjorden

Tross **massive protester** fra naturvernere og reindriftra har Nussir fått alle nødvendige tillatelser til gruvedrift. De får også sende mange millioner tonn avfall med tungmetaller ut i den fiskerike Repparfjorden.

Nussir har tidligere uttalt at aktører som vil inn i prosjektet, må være forberedt på å benytte elektrifiserte kjøretøy for å kunne komme i betraktning.

Bellona har forsvart gruvedriften i Kvalsund, begrunnet med at det grønne skiftet gir stort behov for kobber.

*Natur og ungdom trener på sivil ulydighet på sommerleiren i Kåfjord i sommer. Gruva i Kvalsund splitter miljøbevegelsen, og Bellona er positiv.
FOTO: JONAS RENE JOHANSEN / NATUR OG UNGDOM*

Natur og Ungdom (NU) frykter derimot for konsekvensene av tonnevis med gruveavfall i fjorden.

– Vi har mer enn 4500 mennesker fra hele landet som har stilt seg på liste fordi de er villige til å bryte loven og gå til en sivil

ulydighetsaksjon for å stanse prosjektet, sier NU-leder Therese Hugstmyr Woie.

*Flere medlemmer av Natur og Ungdom var til stede på tirsdagens pressekonferanse. Her diskuterer Victoria Sundt Garder gruveprosjektet med Nussir-direktør Øystein Rushfeldt.
FOTO: ALLAN KLO / NRK*

Også Naturvernforbundet er svært kritiske til prosjektet. Fylkeslederen av Naturvernforbundet i Finnmark mener gruveprosjektet ikke har livets rett.

– Våre fjorder er ikke avfallsplasser, sier Leif Wasskog fra Alta.

Han reagerer sterkt på Hammerfest kommune sin positive holdning til prosjektet.

– **De arbeider bevisst for å skaffe midler til opprydding av Hammerfest havn, som er en av de mest forurensede havneområdene i landet. Samtidig ønsker de velkommen en gigantisk forurensing i en annen del av kommunen. Forstå det den som kan.**

– **Bunndyrene vil dø**

Gruveavfallet vil dekke til dyrelivet på havbunnen i et område på omkring 8 kvadratkilometer, ifølge Miljødirektoratet.

Therese Hugstmyr Woie
FOTO: NATUR OG UNGDOM

I tillegg vil det sive ut kobber og nikkel, som er giftige tungmetaller. Miljødirektoratet mener det ikke er farlig.

– Konsentrasjonene i vannmassene er vurdert til å være under det som kan gi skadelig effekt på fisk, sa Kari Kjøningsen i direktoratet [til Faktisk.no](#) i fjor. Havforskerne er uenige og har frarådet bunndeponi.

– Kobberverdiene i fjordbunnen vil være så høye at bunndyrene vil dø, [sa daværende marinbiolog Jan Helge Fosså](#) fra Havforskningsinstituttet.

Reindrifta protesterer

Sametinget har [engasjert seg tungt mot gruveplanene](#), og reindriftsutøvere i området hevder at jobben deres blir umulig med gruvedrift og anleggsveier i beiteområdene.

– For oss i reindrifta er det triste nyheter at det er fremgang i saken med å ta beitelandene våre, sier nestleder i Fiettar-distriktet, Nils Mathis Sara.

– Vi mister beiteland og kalvingsland vi har brukt i mange hundre år. Saken havner vel i rettssystemet etter hvert, sier Sara.

Han ser ingen hensikt i noen nærmere dialog med selskapet, fordi gruvedriften uansett vil ødelegge for dem.

Reindrifta i Nussir-området mener gruva strider mot deres lovfestede rettigheter til beiteland og flyttveier.

FOTO: JAN HARALD TOMASSEN / NRK

Nussir-direktør Rushfeldt sier de ikke har noe kunnskap om det blir noe rettssak eller ikke, men håper de kan løse uenighetene med reinbeitedistriktet gjennom dialog.

– Vi tror det beste som kan skje er at vi setter oss ned sammen og kommer til en løsning. Da kan kapital og ressurser som kommer inn i en slik sammenheng brukes for reinbeitedistriktet i Finnmark, istedenfor til advokater i Oslo.